

เมื่อ Alex Face วาดสะพานของ Claude Monet ใน
ALIVE นิทรรศการสตรีทอาร์ตที่มีกลิ่นของอิมเพรส
ชันนิสม์

DATE PUBLISHED: 21.12.2016

AUTHOR: ปิยพร อรุณเกรียงไกร
PHOTOGRAPHER: พีรพัฒน์ วัฒนรังสรรค์

RETRIEVED FROM:

<https://themomentum.co/happy-art-solo-exhibition-alex-face-alive-claude-monet/>

‘ประหลาดใจ’ ‘คุ้ยสนุก’ ‘ลุ่มลึก’ และ ‘งดงาม’

เป็นคำที่ตกตะกอนในความรู้สึก หลังจากที่เราได้เดินชมงานนิทรรศการเดี่ยวของศิลปินไทยชื่อดังอย่าง อเล็ก เฟส (Alex Face) ที่บางกอก ซิตี้ซิตี้ แกลเลอรี

นิทรรศการนี้มีชื่อสั้นๆ ว่า ‘ALIVE’

เราขึ้นมาชมเขาผ่านสี่สเปย์บนชุดขนสัตว์ของเด็กน้อยสามตาหน้าบึ้งลงบนกำแพงของแกลเลอรี จนกระทั่งแสงอาทิตย์ระบายนสุดท้ายตรงขอบฟ้า และบทสนทนาของเราได้เริ่มต้นขึ้น

หลายคนอาจรู้จักชื่อของ อเล็ก เฟส ในฐานะศิลปินสตรีทจอมขบถ เจ้าของตัวละครแรกเตอร์เด็กสามตาหน้าบึ้ง ตีง ที่ออกเดินทางไปตามผนังกำแพงของอาคารและตึกรามต่างๆ ในไทยและต่างประเทศ แต่นิทรรศการเดี่ยวครั้งล่าสุดนี้จะพาเราไปรู้จักกับโลกอีกใบของ อเล็ก เฟส หรือ พิชรพล แตงรีน อดีตนักศึกษาวิจิตรศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

โลกของศิลปินที่ก่อนจะหอบกระป๋องสเปย์ออกไปพ่นกำแพง มักจะพกกระเป๋าใส่ ชาตัง และเฟรมออกไปวาดภาพกลางแจ้ง หลงใหลศิลปะอิมเพรสชันนิสม์ พอๆ กับศิลปะสตรีทและกราฟฟิตี้

เป็นคุณพ่อลูกหนึ่ง ผู้นำแรงบันดาลใจจากใบหน้าของลูกสาวแรกคลอดมาสร้างสรรค์คาแรกเตอร์ของเด็กน้อยหน้าบึ้งในชุดมาสคอตสัตว์ พร้อมตาดวงที่สามคอยเฝ้าระวังภัย

เป็นศิลปินร่วมสมัยที่มีทักษะทั้งงานปั้น งานวาด และที่แปรงอันน่าประทับใจ

อเล็ก เฟส ALIVE กับการทดลองครั้งใหม่ที่น่าประหลาดใจ

ห่างหายจากงานนิทรรศการเดี่ยวในไทยไปนานถึง 4 ปี แต่เชื่อว่าศิลปินผู้นี้จะไม่มีผลงานใดออกมาให้เราตื่นเต้นกันซะทีเดียว เมื่อต้นปี พิชรพล แตงรีน หรือ อเล็ก เฟส ได้ร่วมสร้างสรรค์ผลงานในเทศกาลศิลปะสตรีท ‘บุกรุก 2016’ ไปวาดภาพบนกำแพงอาคารเก่า จ. ภูเก็ต ร่วมกับกลุ่ม F.A.T เพื่อสนับสนุนที่ยูเนสโกได้ประกาศให้เป็นเมืองแห่งความหลากหลายทางด้านอาหาร ก่อนตัดสินใจลบภาพในที่สุด ระหว่างนั้น เขายังได้รับการติดต่อไปทำงานตามสถานที่ต่างๆ ไม่ขาดสาย

พิชรพลบอกกับ The Momentum ว่า 4 ปีที่ผ่านมา เขาเดินทางไปต่างประเทศ และมีโอกาสได้ชมผลงานระดับมาสเตอร์พีซของศิลปินเอกๆ ที่ชื่นชอบสมัยเรียนมหาวิทยาลัย ซึ่งก็คือ โคลด์ โมเนต์ (Claude Monet)

ไฉนเดียของนิทรรศการนี้จึงค่อยๆ ก่อร่างขึ้นจากความประทับใจ พร้อมๆ กับการสำรวจตัวตนและความคิดของเขา ในวัย 35 ปี

และเขาแอบสารภาพกับเราว่า อยากเป็นโมเนต์

“เราชอบงานของโมเนต์ตั้งแต่เป็นนักศึกษาแล้ว เริ่มศึกษางานอิมเพรสชันนิสม์ในห้องสมุด ดูนานยุคนั้นว่ามีใคร มีวิธีการเขียนยังไง แสงเงาเป็นยังไง แล้วเราชอบโมเนต์มาก ยิ่งดูก็ยิ่งชอบ ยิ่งชอบก็ยิ่งอยากวาด แล้วเราก็แบกเฟรม กระเป๋าสี กับขาตั้งไปวาดรูปกลางแจ้งตรงแถวบ้าน

“แต่หลังๆ เริ่มซาลงไป เพราะเราโตขึ้นและเริ่มทำศิลปะสตรีท ความชอบมันยังอยู่ แค่เรามาดูเพนต์บนกำแพงแทน พอได้เดินทางไปยุโรป เราไปดูงานตามหอศิลป์และพิพิธภัณฑ์ ก็มีโอกาสดูงานของโมเนต์ แล้วระหว่างนั้นมีเด็กๆ เข้ามาดูงาน เดินกันเป็นแถวเลย เราก็มองว่าน่าอิจฉาจังเลยเด็กพวกนี้ (หัวเราะ) กว่าเราจะไปดู ก็อายุตั้ง 35 แล้ว เราก็เลยอยากจำลองความรู้สึกของพิพิธภัณฑ์แบบนั้นมาอยู่ในโชว์เราด้วย สมมติว่ามีเด็กๆ มา มันอาจจะไม่ใช่ของจริง แต่มันคือการจำลองความรู้สึก ความประทับใจที่เราได้ไปตรงนั้นมา”

จากอิมเพรสชันนิสม์สู่สตรีทอาร์ต: ศิลปะที่ถูกปฏิเสธ กับเสน่ห์ของความขบถ

นอกจากการจำลองบรรยากาศการเดินทางชมพิพิธภัณฑ์ศิลปะในต่างประเทศมาไว้ในนิทรรศการนี้ พืชผลยังทำงานศิลปะหลายชิ้น หลากประเภท และปล่อยทักษะที่สั่งสมมาแบบจัดเต็มเพื่องานนี้โดยเฉพาะ ดังนั้นเราจะไม่ได้เห็นแค่ภาพวาดบนกำแพงเหมือนอย่างเคย หากรวมไปถึงงานดรอว์อิง จิตรกรรม และประติมากรรมหิมาแบบโอเวอร์ไซส์!

ที่สำคัญ พืชผลนำแรงบันดาลใจจากผลงานชุดสระบัว (Water Lilies) ของโคลด์ โมเนต์ มาถ่ายทอดใหม่ในโลกจินตนาการของเขา แล้วเล่าถึงปัญหาสังคมผ่านตัวละครเด็กสามตาหน้าบึ้งเช่นเคย

“เราลองเอางานศิลปะที่ชอบอย่างอิมเพรสชันนิสม์ของโมเนต์ มาเล่นกับงานของเรา เพราะว่ามันมีความคล้ายคลึงกันบางอย่างตรงที่เป็นศิลปะที่ไม่ได้รับการยอมรับในตอนแรก งานอิมเพรสชันนิสม์ไม่ถูกยอมรับ เพราะตอนนั้นคนมองว่าเป็นศิลปะที่ไม่สมบูรณ์แบบ งานยุคนั้นมันต้องเนี้ยบๆ ต้องทำงานบุชาศาสนา บุชาระบอบกษัตริย์ แต่เนื้อหาของงานอิมเพรสชันนิสม์คือกลับมาสู่ความง่าย เขียนรูปชีวิตประจำวันของคนทั่วไป จนตอนหลังเป็นที่ยอมรับ เพราะสังคมมันเปลี่ยน ก็เหมือนกับสตรีทอาร์ต ตอนแรกเราอยากทำงานสตรีทอาร์ตที่ชอบส่งอาจารย์ เขาก็ไม่ยอมรับ บอกว่ามันดูเป็นการ์ตูน เวลาไปพ่นกำแพง คนก็มองเราแปลกๆ ไล่บ้าง ว่ามือบอนบ้าง พอเราทำงานมาสักระยะหนึ่ง กลายเป็นว่าสตรีทอาร์ตได้รับการยอมรับขึ้นมา เราว่าตอนนี้ทั่วโลกมีสตรีทอาร์ตหมด แล้วศิลปินก็อยากออกไปทำงานสตรีทด้วย เหมือนมันกระจายงานของเราไปสู่คนดูโดยตรง เราไม่จำเป็นต้องให้คนเข้ามาในพื้นที่ปิด แต่เอางานไปอยู่ในพื้นที่เปิดได้ตลอดเวลา”

เราจำลองบึงบัวของโมเนต์มา เพราะมันก็สะท้อนเหตุการณ์ทางการเมืองในบ้านเรา มันเหมือนกับประวัติศาสตร์แม่ช้ำร่อยมาตลอด ไม่เคยเปลี่ยนเลย

รอยยิ้มไม่ปรากฏของเด็กน้อย กับสังคมที่ก้าวไม่พ้นรอยประวัติศาสตร์

คนที่ติดตามผลงานของ อเล็ก เฟส มาโดยตลอด จะสังเกตเห็นว่าเขามักจะหยิบประเด็นปัญหาต่างๆ มาตีแผ่ หรือไม่ก็ตั้งคำถามกับสังคม ผ่านตัวละครที่ดูน่ารักและเป็นมิตรในแบบฉบับของเขา

แม้ว่าคราวนี้เขาจะหันมาจับคู่กัน สีนํ้ามัน เฟรมผ้าใบ มองโลกด้วยความคิดอ่านและประสบการณ์ของคุณพ่อลูกหนึ่ง เขายังคงสนใจเรื่องราวเกี่ยวกับสังคม ขณะเดียวกันก็เกี่ยวโยงความสัมพันธ์ของเด็กและครอบครัวมากขึ้น

เขาอธิบายว่าเหตุผลที่เขาเลือกผลงานชุดสระบัวมาเป็นหนึ่งในคอนเซ็ปต์หลักของนิทรรศการนี้ เพราะต้องการสื่อถึงสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน

“บึงบัวมันสวย มันเป็นงานชุดหลังๆ ของโมเนต์ในช่วงที่เขาแก่แล้ว ค่อนข้างจะเป็นงานแอบสแตรกต์แล้ว อีกอย่าง

เรานึกถึงวิถีชีวิตของเราที่เกิดและโตมาในต่างจังหวัด บ้านติดคลอง อยู่กับน้ำ กับเรือ กับสภาพแวดล้อมที่คล้ายๆ กัน เราเลยสมมติว่าถ้าเข้าไปอยู่ในบึงบัวนั้นได้ มันจะมีอะไรในนั้นบ้าง

“เรารู้สึกว่าสภาพสังคมในตอนนี้ ปีนี้ มันนิ่งๆ ไม่มีปัญหา ไม่มีควมวุ่นวาย แต่เราไม่สามารถพูดอะไรได้ มันก็เหมือนกับเราจมอยู่ในบึงบัว และบึงบัวมันจะเกิดขึ้นได้ในภาวะที่เป็นน้ำนิ่งเท่านั้น ถ้าน้ำในคลอง ในแม่น้ำ บัวมันไม่ขึ้นหรือว่ามันต้องอยู่ในบึง นั่นคือน้ำนิ่ง ภาวะที่มันนิ่ง เราเลยอยากเอาความรู้สึกตรงนี้มา เพียงแต่ไม่ได้พูดถึงมันตรงๆ เพราะเราพูดอะไรไม่ได้ เรายังอยู่บนเรือที่ใกล้จะจม แต่เราก็มียังมีชีวิตอยู่ แล้วบึงพวกนี้มันอันตรายสำหรับเด็ก เพราะคนจะกลัวเด็กๆ ตกน้ำ แต่เด็กของเรากลับไปอยู่ในนั้น ในภาวะที่ครุ่นคิดกังวล

“ที่จริงแล้วเราจำลองบึงบัวของโมนต์มา เราก็อปปีมาเลยนะ เพราะมันก็สะท้อนเหตุการณ์ทางการเมืองในบ้านเรา มันเหมือนกับประวัติศาสตร์แห่งชั่วรอยมาตลอด ไม่เคยเปลี่ยนแปลง ทุกวันนี้ระบบการปกครองที่เราอยู่มันยังก็อปปีกันมาเลย ทำเหมือนเดิม มันก็เหมือนกับเป็นนิสัยที่กับซ่อนอยู่”

เมื่อ The Momentum ถามต่อว่าเป็นเพราะสังคมไม่ได้เปิดโอกาสให้เราพูดหรือแสดงออกตรงๆ หรือเปล่า” พ็ชร พลปฏิเสธ

“คนเรายังพูดอยู่ ผ่านเฟซบุ๊ก ผ่านอะไรต่างๆ แต่ด้วยกฎที่มันตั้งขึ้นมา เราไม่สามารถจะไปตรวจสอบหรือจะไปตั้งคำถามอะไรได้ เราแค่ตั้งคำถามตัวเอง แต่เราไปตั้งคำถามกับระบบการปกครองไม่ได้ เราก็ตูตรงนั้นอ้อมๆ ชื่อ นิทรรศการ ‘ALIVE’ มันก็เหมือนกับการกวนนิดๆ ว่าเรายังมีชีวิตอยู่ คุณยังทำงานอยู่นะ คุณยังไม่ตาย คุณยังเดินทางต่อด้วย แล้วงานของเราอาจจะแสดงถึงภาวะที่แยแล้ว แต่ยังไม่ตาย พยายามจะไม่จมน้ำ แล้วอีกอย่างหนึ่ง ก็อาจจะพูดเรื่องวิถีชีวิตของคนทำงานแบบนี้ บางทีก็อาจจะต้องดิ้นรนต่อสู้ เราศึกษางานอิมเพรสชันนิสม์ เราอ่านชีวิตโมนต์ เขาก็ต้องต่อสู้เหมือนกัน ไม่ประสบความสำเร็จในตอนแรก ขายงานไม่ได้ ชีวิตลำบาก มันก็เหมือนกับสตาร์ท เหมือนกับศิลปะทุกอย่าง เหมือนกับคนทำงานทุกประเภท มันก็ต้องต่อสู้ ต้องพยายาม เพื่อให้เรามีชีวิตอยู่ให้ได้”

ทำงานเพื่อสื่อสารกับผู้คน และตัวตนที่ไม่แบ่งแยก

เมื่อเห็นพัชรพลลุกขึ้นมาทำอะไรหลายๆ อย่างแล้ว เราจึงอดสงสัยไม่ได้ว่าเขาอ้อมตัวจากการทำงานกราฟฟิตี้และศิลปะสตรีทหรือเปล่า

“ไม่ใช่ครับ” เขาตอบ

“ผมว่ามันเป็นเรื่องที่เล่ามากกว่า จริงๆ แล้วเรื่องมันจะเป็นตัวกำหนดเทคนิค บางครั้งเราอาจจะคิดเรื่องหนึ่งขึ้นมา ซึ่งอาจจะใช้การถ่ายหนังขึ้นมาสักเรื่อง เราอาจจะทดลองอะไรแบบนั้น ถ้าเราเอาเทคนิคนำก่อนแล้วเรื่องตามทีหลัง มันก็อาจจะไม่แข็งแรง

“การทำงานข้างนอกกับในแกลเลอรีมันสนุกกันคนละแบบ ข้างนอกเราเจอตัวแปรเยอะ เรามีสภาพแวดล้อมเป็นโจทย์การทำงานด้วย แต่เราก็อยากทำให้มันออกมาให้ดีที่สุด เพราะมันเป็น free art บางงานที่เราทำมันทำให้ชุมชนดูมีสีสันขึ้นมา มีคนมาถ่ายรูป คนแถวนั้นก็ขายของดีขึ้น ทำให้เกิดกิจกรรมในแหล่งชุมชน

“ที่งานของเราคุยกับคนหลายแบบ หลายรุ่น คงเพราะคาแรกเตอร์มันดูซอฟต์มากกว่า ถึงเราจะเล่าเรื่องซีเรียส แต่ตัวละครของเรามันดูเป็นมิตรกับคน”

ก่อนจากกัน เราถามเขาว่าคาดหวังจากโชว์นี้มากน้อยแค่ไหน

พัชรพลยิ้ม

“เวลาเราไปดูงานศิลปะแล้วเห็นคนอุทานว่า เฮีย! อะไรวะเนี่ย เจ๋งว่ะ เราอยากให้คุณที่มาดู หรือว่าเพนเตอร์ได้ดูงานของเราแล้วรู้สึกแบบนั้น เราว่านี่คือการได้รับการยอมรับจากเพนเตอร์ด้วยกัน เราก็อยากให้คุณดูรู้สึกอย่างนั้นเหมือนกัน อยากให้คุณเข้ามาแล้วรู้สึกตื่นตาตื่นใจ ดูแล้วเพลินด้วยเทคนิค ดูทักษะ ดีเทลของทีแปรง และสี ไม่ใช่มีแต่ไอเดียอย่างเดียว เราอยากให้คุณมีทักษะอยู่ในนั้นด้วย เพราะเราเชื่อว่าสักๆ แล้วคนเราก็ยังมีความสุขกับการได้มองรูป เห็นสีสวยๆ ดูฟอร์ม ดูแสง ดูงานสวยๆ เราอยากให้คุณได้ตรงนี้ด้วย แต่หลังจากนั้นเขาจะได้ไอเดียอะไรกลับไป ก็แล้วแต่เขา อีกอย่างเราแค่อยากเต็มที่ให้มากที่สุด พอจบตรงนี้เราจะได้ก้าวต่อไปทำงานใหม่ๆ ไม่ต้องมาติดใจว่าตอนนี้น่าจะทำอย่างนี้”